

Αγιογραφίες

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΟΥ

mmitos@tanea.gr

Μεταβολισμός

ΜΙΑ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΦΙΛΗ αναρωτιόταν προχθές όταν έγινε γνωστή η τοποθέτηση της Καλλιόπης Σπανού ως υπηρεσιακής υπουργού Εσωτερικών: «Αυτό το πράγμα που στις υπηρεσιακές κυβερνήσεις πάντα βρίσκονται εξαιρετικές επιλογές, αλλά στις κανονικές όχι, είναι να απορεί κανείς».

Η ΑΝΑΡΤΗΣΗ μπορεί να έχει επιφανειακά μια αντικυβερνητική χροιά, το ενδιαφέρον της όμως είναι ευρύτερο. Η Ελλάδα είναι πράγματι μια χώρα που λειτουργεί καλύτερα υπό πίεση. Πίεση χρονική: η οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 ήταν άψογη, έστω κι αν δεν αποφεύχθηκαν τα σκάνδαλα. Πίεση οικονομική: οι ριζικότερες μεταρρυθμίσεις γίνονται με το πιστόλι των δανειστών στον κρόταφο, έστω κι αν το κόστος τους είναι πολλές φορές δυσανάλογα υψηλό. Πίεση πολιτική: η κυβέρνηση Παπαδήμου ήταν μια από τις καλύτερες της σύγχρονης περιόδου, έστω κι αν τα κόμματα της έβραζαν συνεχώς παγίδες.

ΣΠΟΥΔΑΓΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ και τη Γαλλία, πρώην συνεργάτις του ΟΟΣΑ, πρώην Συνήγορος του Πολίτη και δραστήριο στέλεχος του ΕΛΙΑΜΕΠ, η πολυγραφότατη Καλλιόπη Σπανού έχει περιγράψει άριστα αυτό το φαινόμενο. «Κατά την περίοδο 2010-2018, υπό την πίεση των Προγραμμάτων Προσαρμογής, η Ελλάδα έγινε εργαστήριο μεταρρυθμίσεων», γράφει στο βιβλίο της *Ποιες μεταρρυθμίσεις; Κυβερνώντας υπό εξωτερική πίεση* (εκδ. Πατάκη, 2021). Αυτό δεν έγινε πάντα με ομαλό τρόπο: «Η έλλειψη ώριμων και συγκροτημένων εναλλακτικών σχεδίων επέτρεψε την όλο και μεγαλύτερη διεύθυνση των εξωτερικών δρώντων στο ελληνικό πολιτικό-διοικητικό σύστημα». Χρειαζόταν λοιπόν ένας διαρκής αναπροσανατολισμός των μεταρρυθμίσεων σε ποιοτική κατεύθυνση, προκειμένου οι ελληνικές κυβερνήσεις «να διατηρήσουν όχι απλώς το θετικό αφήγημα της κρίσης ως “ευκαιρίας” για μια φιλόδοξη διοικητική μεταρρύθμιση, αλλά και την ίδια τους τη νομιμοποίηση έναντι της υπό μεγάλη πίεση κοινωνίας».

ΝΑ ΛΟΙΠΟΝ ΑΛΛΟ ΕΝΑ χαρακτηριστικό της, κατά Γιάννη Βούλγαρη, «παραδόξως νεωτερικής» χώρας μας: ξέρει να μετατρέπει τις κρίσεις σε ευκαιρίες. Εφόσον δεν παραβιαστεί αυτός ο κανόνας, η αστάθεια που θα προκαλέσει η εκλογική αναμέτρηση της 21ης Μαΐου θα είναι πρόσκαιρη. Ο Μητσοτάκης θα καταφέρει, εύκολα ή δύσκολα, να σχηματίσει μια αυτοδύναμη κυβέρνηση μετά τις δεύτερες εκλογές και θα κυβερνήσει έχοντας στο μυαλό του τα διδάγματα της πρώτης του θητείας ώστε να αποφύγει τις αστοχίες που τη συνόδευσαν. Ακόμη όμως κι αν ανατραπούν όλες οι προβλέψεις και σχηματιστεί μια κυβέρνηση με βάση τον ΣΥΡΙΖΑ, δεν θα επέλθει η καταστροφή που προβλέπουν πολλοί: εκδικητικές τάσεις έχουν μόνο οι φανατικοί και οι φανατικοί ανήκουν στη μειοψηφία.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ, για να επιστρέψουμε στην Καλλιόπη Σπανού, βρίσκεται στον μεταβολισμό: «Η εξωτερική πίεση έχει χρησιμότητα στον βαθμό που κινητοποιεί την εγχώρια διαδικασία “μεταβολισμού”, ως επεξεργασία νέων ιδεών περί της καταλληλότητας ουσιαστών αλλαγών και όχι ως μεταφορά έτοιμων προτύπων, που μπορεί να εξαντλείται σε επιφανειακή συμμόρφωση». Για να είναι αποτελεσματικότερη όμως αυτή η επεξεργασία, δεν θα πρέπει να αξιοποιούνται και οι κατάλληλοι άνθρωποι πέραν της «υπηρεσιακής» βάσης;

Καλλιόπη Σπανού